

Elaboració de material curricular  
per a cicle inicial d'educació primària:  
**EL COS HUMÀ - 1**

Elaboració de material curricular  
per a cicle inicial d'educació primària:  
**EL COS HUMÀ**

**UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI**  
INSTITUT DE CIÈNCIES DE L'EDUCACIÓ

Codi Activitat: 70996  
Grup de treball: **EL CAMP**  
Curs 1.994/95

**Components del Grup de Treball EL CAMP:**

Josep Escoda i Ferré  
Josep Guirado i Soler  
Jesús Hernández i Jimènez  
Jaume Miralles i Amades  
Joan Nievas i Pérez  
Núria Olivella i Cofiné  
Agustí Pàmies i Freixas  
M. Teresa Vallverdú i March  
M. Victòria Verona i Sáiz  
Josep Vidal i Juncosa  
M. de la Cinta Vilà i Pàmies

## **DESCRIPCIÓ DEL GRUP DE TREBALL**

## **ETAPA I ÀREES O MATÈRIES DEL CURRÍCULUM**

El grup de treball ha pretès desenvolupar materials curriculars informàtics organitzats dins d'una unitat de programació, adreçats al Cicle Inicial de l'etapa d'educació Primària dins l'àrea de coneixement del Medi Natural i la unitat de programació El Cos Humà.

## **JUSTIFICACIÓ DE TREBALL**

## **BASES PSICOPEDAGÒGIQUES**

Els trets psicològics dels alumnes d'aquesta etapa que justifiquen el nostre treball són:

La consolidació al llarg de l'etapa de la seva identitat.

La curiositat vers l'aprenentatge que fa que els alumnes es dediquin a emmagatzemar i classificar informacions, coneixements i tècniques.

Complaença del domini i supressió de dificultats.

Progressiva presa de consciència de les possibilitats motrius i expressives.

Possibilitat que tenen els/les alumnes d'introduir més variables simultànies en el procés de raonament.

Capacitat per recordar els passos previs del que succeeix i imaginar la mateixa operació en sentit contrari.

La curiositat intel·lectual, necessitat d'observar característiques de la realitat i d'altres que afavoreixen l'apropament al món de la ciència.

Desenvolupament de la capacitat d'organització i tractament de dades.

## BASES METODOLÒGIQUES

El disseny de les activitats d'aprenentatge comporta l'ús de metodologies -procediments- molt diversos: trencaclosques, mots encreuats, reconeixements de parts, escriure els noms, acolorir, subratllat, ordenar, unir amb fletxes, compondre un tot, seleccionar, elaborar, etc. Tenint sempre presents els tres tipus de continguts: conceptes, procediments i actituds. Però, globalment, l'ús del suport de les tecnologies de la informació permet, sense excloure'n d'altres:

La selecció i seqüenciació dels continguts.

La flexibilitat d'adaptació a les diverses situacions d'aprenentatge dels alumnes dins del cicle.

Tractament de la diversitat de l'alumnat incloent els alumnes que necessiten una ACI.

Participació activa dels i les alumnes el poder interactuar amb els programes.

L'enfocament constructivista, ja que cadascú pot anar organitzant el seu pensament:

En estar seqüenciades la nova informació està connectada amb els aprenentatges anteriors i no es produeixen llacunes.

La motivació que fa que tinguin i mantinguin l'interès i l'atenció.

El treballar els mateixos continguts a través d'un altre mitjà, aquests es reforcen.

La potenciació dels hàbits de recerca.

La incorporació de noves tècniques.

Pel que fa al mestre:

.Li proporciona un ventall d'activitats d'aprenentatge curriculars molt al seu abast.

.Pot seqüenciar-les amb el seu projecte curricular.

.Li dona un recurs didàctic.

.Li dona la possibilitat d'utilitzar l'aula informàtica, àdhuc als més porucs ja que aquesta nova eina pot donar-los la seguretat necessària per anar-hi.

## **BASES CURRICULARS.**

Totes les activitats d'aprenentatge proposades les troben d'acord amb el 2n Nivell de Concreció proposat pel Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya, a l'àrea de Coneixement del Medi. El Medi Natural.

## **ADAPTACIONS CURRICULARS INDIVIDUALS.**

A partir del conjunt de les activitats proposades, i prèvia selecció i adequació, algunes es podran fer servir per nens susceptibles i educació diferenciada: amb problemes d'atenció, de percepció visual, de lateralitat, etc.

Això farà que algunes de les activitats puguin ser portades a terme amb una preparació "especial" del teclat de manera que només quedessin visibles les tecles necessàries, o realitzades amb el suport d'una Tauleta Sensible.

## **TIPOLOGIA.**

A partir del 2n Nivell de Concreció, es proposa tot un ventall d'activitats curriculars amb suport informàtic per a l'etapa d'Educació Primària dins la unitat de programació: El cos humà.

Les activitat es poden agrupar segons la següents tipologia:

D'introducció-motivació.

De coneixement previs.

De desenvolupament.

De consolidació.

De reforç

De recuperació.

D'ampliació.

que es concreten en les següents modalitats:

Mots encreuats.

Sopes de lletres.

Trenca-closques.

Relacionar amb línies.

Relacionar entre conjunts.

Completar textos donats.

Ordenar conceptes.

Completar imatge/dibuixos.

Respostes simples.

Triar resposta correcta entre vàries possibles.

Relacionar text/dibuix i dibuix/text (incorporació de recursos multimèdia).

Simulacions.

i abastaran els apartats següents:

El cos humà:

El cap

Les extremitats

Aparell locomotor. Esquelet

Les articulacions

Sentits.

Higiene i salut.

Els aliments

## **CRITERIS D'AVALUACIÓ.**

El caràcter integral de l'avaluació educativa obligada a referir-se molt més a l'individu que no pas a les matèries d'aprenentatge i exigeix del professor una sensibilitat per interpretar les dades que faciliten les diferents activitats com a mesures objectives.

És per això que, com que cada bloc de continguts treballa amb un conjunt d'activitats diferents, quedarà a criteri del mestre reservar-ne, si s'escau, algunes per les avaluacions dels conjunts treballats.

Amb tot, a l'hora de dissenyar els instruments d'avaluació s'haurà de tenir en compte que l'alumne realitza les activitats.

- per aprendre alguna cosa.
- amb un mínim de suggeriments o indicacions del/la professor/-a.
- com a respostes concretes a preguntes sistemàtiques.
- valoraran les seves accions o les dels seus companys.



## ASPECTES PEDAGÒGICS I ORGANITZATIUS

Aquest material està pensat per assolir els següents objectius:

- Donar una eina més al mestre/a que pot fer servir com activitats per aprendre uns continguts de l'àrea del Coneixement del Medi natural i que alhora li poden servir com activitats d'avaluació, tan formativa com, seleccionant-les, sumativa. Només observant el treball dels alumnes davant l'ordinador podrà ràpidament saber en quin punt del procés d'aprenentatge estan.

- Apropar als alumnes a les tecnologies de l'informació d'una manera senzilla i amena, amb tots els continguts de procediment que això comporta.

- Aprendre uns continguts de l'àrea de coneixements del medi Natural d'una forma diferent i que alhora li permetrà auto-avaluar-se. L'aplicació al grup classe pot fer-se de diferents maneres:

- \* Si s'empra la forma organitzativa de racons, aquestes activitats poden servir tan pel racó d'Experiències, com pel racó de l'Ordinador. En aquest cas l'alumne/a treballarà individualment i al seu ritme cada vegada que vagi al racó.

- \* Si el funcionament de l'Escola contempla els agrupaments flexibles, i hi ha una aula d'informàtica, llavors un grup de la classe, d'acord amb el nombre d'ordinadors i en el període de temps destinat a l'àrea de Coneixement del Medi Natural anirà a treballar-ho. La proporció alumnes/ordinador ideal és d'1 a 1, si no, com a molt, per parelles.

- \* Si el grup és poc nombrós, menys de 20, i hi ha aula informàtica, en qualsevol sessió de l'àrea de Coneixement del Medi Natural poden anar. Si són més de 20, caldrà preveure que algun mestre de suport es quedi amb un grup, mentre l'altre fa l'activitat.

**PROPOSTA DE  
MATERIAL CURRICULAR  
SOBRE LA  
UNITAT DE PROGRAMACIÓ:  
EL COS HUMÀ.**

## OBJECTIUS EDUCACIÓ PRIMÀRIA

1. Conèixer i acceptar la pròpia identitat, les seves possibilitats afectives i de relació i progressar en l'autonomia i la iniciativa personal.
2. Conèixer el propi cos i les possibilitats motrius i progressar en l'adopció d'hàbits de salut i d'higiene personal.
3. Mostrar-se participatiu i solidari de forma responsable, i respectar els valors morals, socials i ètics propis i d'altri, per exercitar-se en els principis bàsics de la convivència i d'estima per la pau.
4. Resoldre situacions o necessitats de la vida quotidiana mitjançant processos d'identificació, planificació, realització i verificació d'activitats al seu abast.
5. Conèixer i utilitzar correctament i apropiadament la llengua, i si s'escau l'aranesa tant oralment com per escrit, emprant-la normalment com a llengua vehicular i d'aprenentatge.
6. Conèixer la llengua castellana a nivell oral i escrit de manera que pugui utilitzar-la apropiadament com a font d'informació i vehicle d'expressió.
7. Comprendre i expressar en llengües estrangeres missatges senzills dintre d'un context.
8. Comprendre el medi físic i natural, els principals mecanismes que el regeixen, a partir de l'observació rigorosa de fets i fenòmens senzills, i l'importància que la seva conservació i millora té per a la humanitat.
9. Mostrar actituds de respecte, conservació i ús correcte dels recursos materials, tècnics i naturals.
10. Comunicar-se a través dels mitjans d'expressió verbal, corporal, visual, plàstica i musical, desenvolupant la sensibilitat estètica, la creativitat i la capacitat per gaudir de les manifestacions artístiques.

11. Aplica els coneixements adquirits per resoldre de forma creativa els problemes diversos, amb els recursos apropiats i coneguts.
12. Aplicar, individualment i en equip, metodologies de treball intel.lectual, inclosa la utilització dels recursos de la tecnologia de la informació, que estimulen l'aprenentatge i la creativitat i permeten reduir tasques rutinàries.

## OBJECTIUS CICLE INICIAL

1. Reflexionar sobre els trets més característics de la pròpia identitat acceptant-se tal com s'és.
2. Actuar autònomament en el desenvolupament de les activitats de l'entorn quotidià prenent iniciatives.
3. Conèixer els aspectes més bàsics del propi cos i de les possibilitats motrius que té i progressar en l'adopció de salut i d'higiene personal.
4. Mostrar-se participatiu i solidari per exercitar-se en els principis bàsics de la convivència.
5. Resoldre situacions o necessitats senzilles de la vida quotidiana aplicant, individualment i en equip, metodologies sistemàtiques de treball.
6. Comprendre i produir missatges orals i escrits senzills en llengua catalana, emprant-la com a llengua vehicular i d'aprenentatge.
7. Comprendre els mecanismes més bàsics que regeixen el medi físic i natural.
8. Utilitzar mitjans d'expressió verbal, corporal, visual, plàstica i musical per comunicar i expressar missatges senzills i sentiments.
9. Aplicar els coneixements adquirits per resoldre de forma creativa alguns problemes simples.

## **CONEIXEMENT DEL MEDI NATURAL**

### **OBJECTIUS GENERALS EDUCACIÓ PRIMÀRIA**

1. Identificar propietats d'objectes i d'organismes a partir de l'observació, la comparació i la classificació.
2. Reconèixer fets, fenòmens i processos que s'esdevenen en ells mateixos o en el seu entorn i avançar progressivament en la utilització de criteris per la seva interpretació científicament acceptables.
3. Fer servir correctament els termes científics en tot tipus d'expressió -oral, escrita i gràfica-, que s'han d'utilitzar per a la descripció dels fets i per a l'elaboració d'informes de les activitats experimentals.
4. Preguntar-se, cada vegada més, pels fets que s'observen quotidianament i per les respostes que la Ciència hi ha donat fins ara.
5. Buscar respostes creatives i originals als interrogants plantejats utilitzant els procediments (processos i tècniques científics) adequats al nivell i a la temàtica.
6. Manipular correctament, i de forma cada vegada més acurada, els materials, aparells i instruments de laboratori i de camp previstos per a l'aprenentatge experimental.
7. Recolzar amb arguments les afirmacions pròpies i saber contrastar-les amb les de les altres persones, en la perspectiva d'avançar en el pensament crític.
8. Entendre la salut personal, social i del medi ambient com un bé de l'individu i de la comunitat que cal conservar, preservar i potenciar.
9. Tenir una visió positiva de les aportacions de la ciència i la tecnologia a la societat.

## **CONEIXEMENT DEL MEDI NATURAL**

### **OBJECTIUS TERMINALS EDUCACIÓ PRIMÀRIA**

1. Mostrar destresa en la manipulació d'alguns estris senzills de laboratori, utilitzar correctament instruments de mesura, ser responsable de la seguretat de les experiències pròpies i col.laborar en la seguretat de les altres persones.
2. Adquirir l'hàbit de seguir un ordre a l'hora de fer un experiència.
3. Interrogar-se davant els fets i els fenòmens que succeeixen al seu voltant.
4. Observar i recollir dades d'objectes, éssers o fenòmens. Anotar mesures que es realitzin i estructurar-les utilitzant diversos mitjans: taules de doble entrada, bases de dades o programes informàtics de tractament estadístic, numèric i gràfic.
5. Actuar amb rigor en el tractament de la informació i la comunicació.
6. Identificar una a una les diverses variables que intervenen en un procés o en un fenomen senzill.
7. Memoritzar la terminologia nova després d'haver-ne comprès el concepte corresponent.
8. Comunicar verbalment les observacions fetes o els resultats de les experiències realitzades.
9. Recollir la informació rebuda a l'aula com a inici de la presa d'apunts
10. Habituar-se a la recollida d'informació de les situacions viscudes , llibres i documents àudio-visuals i informàtics.
11. Llegir, interpretar i omplir guions de treballs, qüestions, taules i gràfics seguint normes establertes.
12. Mostrar interès per aplicar a diverses situacions concretes els conceptes apresos.

13. Establir generalitzacions i constatar que criteris diferents de classificació donen lloc a particions diferents, o que diferents punts de mira poden donar lloc a descripcions diferents d'un mateix fenomen.
14. Ordenar la informació rebuda o les dades obtingudes al voltant de paraules clau o d'idees fonamentals.
15. Resumir la informació verbal i no verbal per tal d'elaborar-ne una síntesi.
16. Manifestar inventiva per cercar solucions noves i originals per poder respondre als interrogants plantejats.
17. Interessar-se pels esdeveniments de caire científics que tenen lloc en l'entorn proper i descobrir el paper de la ciència en la vida diària.
18. Identificar elements semblants i diferents entre l'esquelet humà i els aparells locomotors i de suport de diversos tipus d'animals.
19. Descriure les parts de l'aparell digestiu d'alguns animals d'entorn proper i establir semblances i diferències amb l'aparell digestiu humà.
20. Enumera les parts de la planta que intervenen en la nutrició i la contribució que hi fan, i posar exemples de diferents tipus d'arrels, tiges i fulles.
21. Enumerar i descriure les parts dels aparells reproductors de l'home i de la dona i d'animals de l'entorn proper.
22. Explicar mecanismes i mesures preventives que permeten viure en bones condicions de salut: vacunacions, revisions mèdiques, medicaments, higiene, etc.
23. Conèixer mesures immediates que cal prendre davant eventualitats per fractures distensions musculars, ferides, etc.
24. Practicar hàbits d'higiene personal per mantenir la neteja corporal i el bon funcionament d'aparells i d'òrgans, entenent que aquesta pràctica és fonamental per a la salut i qualitat de vida.
25. Respecte per les normes relatives a la conservació de materials, seguretat i higiene.



26. Prendre consciència de la influència dels costums en la salut: tipus d'alimentació, ritme de vida, tipus d'activitats, descans, ús de les begudes alcohòliques, ús del tabac.
27. Explica quines són les funcions dels sentits i descriure les sensacions que es poden percebre a través d'ells.

## **CONeixEMENT DEL MEDI NATURAL**

### **OBJECTIUS GENERALS CICLE INICIAL**

1. Conèixer els elements bàsics de l'entorn natural principals que s'estableixen entre ells.
2. Explorar, conèixer i identificar el cos humà.
3. Respectar i acceptar les diferències
4. Comprendre i interpretar els canvis que, amb el pas del temps, han sofert alguns elements del medi natural.
5. Representar, mitjançant esquemes, gràfic, etc., els resultats de les observacions directes i indirectes de fets del medi natural.
6. Explorar, identificar i analitzar els elements principals de la realitat natural.
7. Mostrant interès per aplicar a diverses situacions concretes els conceptes i els processos científics apresos.
8. Identificar i valorar la importància d'alguns materials i d'algunes eines per satisfer les necessitats bàsiques: alimentació , habitatges, salut ...
9. Mostra una actitud reflexiva sobre la influència de l'activitat humana en el medi natural.
10. Adoptar hàbits d'higiene personal i col.lectiva per mantenir la salut individual i de la comunitat.
11. Comprendre la importància de la conservació del medi ambient i adoptar una actitud positiva i de respecte.

## **CONEIXEMENT DEL MEDI NATURAL**

### **OBJECTIUS TERMINALS DE CICLE INICIAL**

1. Adquirir l'hàbit de seguir un ordre a l'hora de fer una experiència.
2. Interrogar-se davant els fets i els fenòmens que succeeixen al seu voltant.
3. Recollir dades significatives de les observacions realitzades.
4. Anotar ells resultats de les observacions realitzades seguint tècniques diverses.
5. Actuar amb rigor en el tractament de la informació .
6. Memoritzar la terminologia específica dels fets i conceptes observats.
7. Comunicar verbalment els resultats de les observacions realitzades.
8. Habituar-se a la recollida d'informació de diversos medis.
9. Mostrar interès per aplicar a situacions concretes diverses els conceptes apresos.
10. Establir generalitzacions com constatar que criteris diferents de classificació donen lloc a particions diferents.
11. Ordenar la informació rebuda a partir de paraules o conceptes clau.
12. Manifestar inventiva per solucionar les qüestions plantejades.
13. Enumerar les parts del cos humà.
14. Explicar mecanismes i mesures preventives que permeten viure en bones condicions de salut.
15. Practicar autònomament hàbits d'higiene personal i col.lectiva.
16. Prendre consciència de la influència dels costums en la salut.
17. Explicar quines són les funcions dels sentits.

18. Identificar i descriure les sensacions que es poden percebre a través dels sentits.

## **EL NOSTRE COS (I)**

### **OBJECTIUS DIDÀCTICS**

1. Comunicar verbalment les observacions fetes de diferents models anatòmics, identificant i localitzant les parts principals del cos humà.
2. Adquirir consciència de l'esquema corporal i de la identitat d'un mateix, acceptant les possibilitats i les limitacions del propi cos.
3. Practicar hàbit d'higiene personal per mantenir la neteja corporal i el bon funcionament d'aparells i òrgans, entenent que aquesta pràctica és fonamental per a la salut.
4. Reconèixer les diferències físiques que hi ha entre les persones, respectant les diferències individuals derivades de la raça, l'edat, el sexe, etc.

### **CONTINGUTS**

### **PROCEDIMENTS**

1. Recollida i comparació de dades a partir de l'observació d'una il·lustració.
2. Identificació i descripció oral de les parts principals del cos humà.
3. Observació directa i indirecta de diferents models anatòmics.
4. Representació gràfica i plàstica de diferents models anatòmics.
5. Observació de les possibilitats de moviment del cos.

### **FETS, CONCEPTES I SISTEMES CONCEPTUALS.**

1. Segments corporals del propi cos i les parts que el formen.
2. Funcions i processos del propi cos.
3. Similituds i diferències de la pròpia persona respecte d'altres.

### **ACTITUDS, VALORS I NORMES.**

1. Cura de la higiene personal i de l'ordre en tots els àmbits de la vida.
2. Respecte pel propi cos i pel cos dels altres.

### ACTIVITATS D'AVUACIÓ

1. Veure quins nens i quines nenes tenen dificultats a l'hora de comunicar verbalment els resultats de les observacions que fan.
2. Observar quins alumnes i quines alumnes tenen consciència de l'esquema corporal i de la identitat d'un mateix.
3. Comprovar si els alumnes i les alumnes practiquen autònomament hàbits d'higiene i de salut corporal.

## **EL NOSTRE COS (II)**

### **OBJECTIUS DIDÀCTICS**

1. Memoritzar la terminologia nova referida al cos humà.
2. Enumerar les parts de l'aparell reproductor de l'home i de la dona.
3. Comunicar verbalment les observacions fetes i els resultats de les experiències realitzades.
4. Adquirir l'hàbit de seguir un ordre a l'hora de fer una experiència.
5. Adquirir i practicar, autònomament, hàbits elementals d'higiene.

### **CONTINGUTS**

#### **PROCEDIMENTS**

1. Observació, identificació i localització dels principals òrgans del cos humà.
2. Observació i reconeixement de l'eix de simetria del cos: cap, tronc i extremitats.
3. Observació indirecta de l'esquelet humà. Localització d'articulacions del cos a través d'il·lustracions.
4. Reconeixement de les possibilitats de moviment del cos.
5. Realització d'una experiència per comprovar la funció dels músculs.

#### **FETS, CONCEPTES I SISTEMES CONCEPTUALS**

1. Segments corporals del propi cos i de les parts que el formen.
2. L'esquelet, els músculs i les articulacions.

#### **ACTITUDS , VALORS I NORMES**

1. Adopció d'hàbits de salut i de prevenció de malalties.
2. Esforç per a l'expressió verbal precisa de les observacions realitzades sobre el cos.

## ACTIVITATS D'AVAUACIÓ

1. Observar quines alumnes i quins alumnes tenen dificultats a l'hora de recollir i d'elaborar informació seguint pautes d'observació sistemàtica.
2. Comprovar si els nens i les nenes identifiquen les repercussions sobre la salut d'alguns hàbits d'higiene i de salut corporal.
3. Observar quines nenes i quins nens segueixen un ordre a l'hora de realitzar una experiència.



## **EL CREIXEMENT (I)**

### OBJECTIUS DIDÀCTICS

1. Fer l'observació sistemàtica del procés de transformació del cos humà, examinant els canvis que es produeixen.
2. adquirir les nocions de creixement i temporalitat a través de l'observació dels canvis del cos .
3. Identificar les variables que intervenen en els processos de transformació del cos i que són produïts pel creixement.
4. Ordenar, segons uns conceptes clau, les dades obtingudes a ran de l'observació de diferents models anatòmics.
5. Reconèixer i respectar les diferències físiques que produeix el creixement en les persones.

### CONTINGUTS

### PROCEDIMENTS

1. Observació dels canvis que es produeixen pel creixement.
2. Reconeixement del contacte "creixement" a partir del treball amb exemples diversos.
3. Identificació de situacions de canvi a partir de la pròpia persona.
4. Anàlisi de les repercussions de l'alimentació en el creixement.
5. Ús de nocions relacionades amb les categories de successió i simultaneïtat: abans, ara.

### FETS, CONCEPTES I SISTEMES CONCEPTUALS

1. Processos de canvi i transformació del propi cos.
2. Similituds i diferències de la pròpia persona respecte a d'altres.

## ACTITUDS, VALORS I NORMES

1. Interès per l'observació de fets i fenòmens relacionats amb el cos.
2. Respecte pel propi cos i pel cos dels altres

## ACTIVITATS D'AVUACIÓ

1. Comprovar, a través de l'observació d'imatges, quins alumnes i quines alumnes obtenen informació sobre les transformacions del cos.
2. Detectar quins alumnes i quines alumnes tenen dificultats a l'hora d'utilitzar conceptes de simultaneïtat i successió.

## EL CREIXEMENT (II)

### OBJECTIUS DIDÀCTICS

1. Fer mesures de llargària utilitzant els instruments més adients.
2. Recollir dades significatives de les observacions realitzades sense oblidar les mesures que es recullin.
3. Conèixer els processos de transformació del cos.
4. Valorar críticament els factors i les pràctiques socials que influeixen en el desenvolupament del cos.
5. Adoptar hàbits d'alimentació sana i equilibrada.
6. Conèixer la procedència i les característiques d'alguns aliments.

### CONTINGUTS

#### PROCEDIMENT

1. Observació de les característiques pròpies de cada edat.
2. Selecció d'informació sobre aspectes del creixement.
3. Plantejament d'hipòtesis sobre les repercussions de determinades pràctiques socials en el desenvolupament i la salut.
4. Mesurament i comparació de l'alçada dels nens i de les nenes de la classe.
5. Classificació d'aliments segons l'origen: animal o vegetal.
6. Anàlisi de les repercussions de l'alimentació a les persones.

#### FETS, CONCEPTES I SISTEMES CONCEPTUALS

1. Processos de creixement i de transformació del cos.
2. Repercussions de l'alimentació en el creixement del cos humà.
3. Actituds, valors i normes
4. Adopció d'hàbits d'alimentació sana i de prevenció de malalties.

## 5. Acceptació de les limitacions del cos a causa del creixement.

### ACTIVITATS D'AVAUACIÓ

1. Observar quins alumnes saben elaborar les dades recollides de les observacions fetes i extreure conclusions.
2. Comprovar quins alumnes i quines alumnes saben relacionar les principals funcions vitals del cos humà amb determinats hàbits d'higiene, d'alimentació i de salut.
3. Observar si els nens i les nenes han comprès, a nivell bàsic i reconeixen les pràctiques socials que influeixen en el desenvolupament.

## **ELS SENTITS (I)**

### **OBJECTIUS DIDÀCTICS**

1. Explicar quines són les funcions dels sentits i descriure les sensacions que es poden percebre a través seu.
2. Adquirir l'hàbit de seguir un ordre a l'hora de fer una experiència.
3. Mostrar interès per aplicar a situacions concretes diverses els conceptes apresos referents als sentits.
4. Establir generalitzacions com constatar que criteris diferents de classificació donen lloc a particions diferents, o que punts de vista diferents poden donar lloc a descripcions diferents d'un mateix fenomen o objecte.

### **CONTINGUTS**

#### **PROCEDIMENTS**

1. Observació sistemàtica de l'entorn mitjançant els sentits.
2. Plantejament d'hipòtesis sobre la manca d'algun dels sentits.
3. Selecció d'informació a partir de l'observació d'il·lustracions.
4. Establiment de relacions entre les característiques dels objectes i els sentits.
5. Descripció oral i gràfica, seguint una pauta donada, de les característiques de diversos objectes explorats amb els sentits.

#### **FETS, CONCEPTES I SISTEMES CONCEPTUALS**

1. Els sentits i els òrgans corresponents.
2. La percepció i els sentits com a font d'informació.
3. Propietats dels objectes per mitjà de la percepció sensorial.

#### **ACTITUDS, VALORS I NORMES**

1. Acceptació de la necessitat de seguir un ordre a l'hora de fer una experiència.
2. Valoració de la importància dels sentits a l'hora d'explorar organismes i materials.

#### ACTIVITATS D'AVUACIÓ

1. Fer un seguiment individualitzar de la participació dels alumnes i de les alumnes en l'exploració d'objectes a través dels sentits.
2. Comprovar quins nens i quines nenes poden solucionar problemes de l'entorn mitjançant les informacions rebudes a través dels sentits.
3. Observar quins alumnes i quines alumnes tenen dificultats per realitzar una experiència senzilla seguint un ordre.

## ELS SENTITS (II)

### OBJECTIUS DIDÀCTICS

1. Explicar quines són les funcions dels sentits i quin és el funcionament dels òrgans corresponents.
2. Identificar i descriure les sensacions que es poden percebre a través dels sentits.
3. Ordenar la informació obtinguda al voltant de les observacions realitzades mitjançant els sentits.
4. Actuar amb rigor en el tractament de la informació recollida.

### CONTINGUTS

### PROCEDIMENTS

1. Ordenació d'objectes segons la mida i la gradació cromàtica.
2. Reconeixement dels sabors bàsics: "dolç", "salat", "amarg" i "àcid".
3. Reproducció oral de les observacions realitzades tot fent ús del vocabulari après.
4. Reconeixement de diversos líquids per mitjà de l'olfacte.
5. Classificació de sensacions en "agradables" o "desagradables".
6. Fets, conceptes i sistemes conceptuals
7. Els òrgans dels sentits.
8. Els sentits (vista, oïda, tacte, gust i olfacte) com a font d'informació.
9. Propietat dels objectius per mitjà de la percepció sensorial.
10. Actitud, valors i normes
11. Valoració de la importància dels sentits en l'exploració d'organismes i de materials.
12. Adopció d'higiene personal en reacció als sentits.

## ACTIVITATS D'AVUACIÓ

1. Comprovar quines alumnes i quins alumnes tenen dificultats a l'hora d'identificar la funció dels sentits i de reconèixer la relació amb els òrgans corresponents.
2. Comptar els errors que cometen els alumnes i les alumnes a l'hora d'identificar diferents objectes explorats per mitjà dels sentits.
3. Veure quins nens i quines nenes reconeixen les sensacions que es poden percebre a través dels sentits.



## **CUIDEM EL COS (I)**

### OBJECTIUS DIDÀCTICS

1. Explicar mecanismes i mesures preventives que permeten viure en bones condicions de salut: vacunacions, revisions mèdiques, etc.
2. Prendre consciència de la influència dels costums en la salut: tipus d'alimentació, tipus d'activitats, descans, etc.
3. Practicar hàbits d'higiene personal per mantenir la neteja corporal i el bon funcionament d'aparells i òrgans, entenent que aquesta pràctica és fonamental per a la salut.
4. Interrogar-se davant els fets i els fenòmens que succeeixen al seu voltant.

### CONTINGUTS

#### PROCEDIMENTS

1. Anàlisi de les repercussions que tenen determinades pràctiques i activitats socials sobre la salut : activitat física, etc.
2. Plantejament de problemes i qüestions relacionats amb fets de la vida quotidiana.
3. Elaboració de qüestionaris molt senzills per recollir dades relatives als hàbits d'higiene i descans.
4. Classificació dels aliments segons l'origen: animal o vegetal.
5. Descripció intuïtiva, oral i gràfica, de les formes diferents de vestir segons les condicions climatològiques, l'activitat que s'ha de fer, etc.

#### FETS, CONCEPTES I SISTEMES CONCEPTUALS

1. L'aportació de la tècnica a la higiene i de l'ordre personal. Eines o mecanisme que permeten fer tasques quotidianes.

#### ACTITUDS, VALORS I NORMES

1. Valoració positiva de la higiene i de l'ordre personal.
2. Comportament prudent davant els perills potencials de l'entorn.

## **CUIDEM EL COS (II)**

### **OBJECTIUS DIDÀCTICS**

1. Conèixer mecanismes i mesures preventives que permeten viure en bones condicions de salut.
2. Adquirir autonomia en la realització dels hàbits bàsics d'higiene personal, entenen que aquesta pràctica és fonamental per a la salut.
3. Plantejar hipòtesis sobre les conseqüències de la manca de higiene.
4. Conèixer els diversos grups d'aliments i la seva incidència amb el cos humà.
5. Identificar les conductes que afavoreixen la prevenció d'accidents.

### **CONTINGUTS**

#### **PROCEDIMENTS**

1. Reconeixement de les conseqüències que pot plantejar la manca de higiene.
2. Previsió de l'efecte de l'activitat física i del descans sobre la salut.
3. Observació i descripció de les característiques de diversos esports.
4. Classificació dels esports que es practiquen en equip.
5. Recollida de dades sobre els hàbits alimentaris.
6. Classificació dels aliments segons la funció en el desenvolupament del cos.
7. Observació directa de diverses peces de roba i la funció que tenen.

#### **FETS, CONCEPTES I NORMES**

1. Cura del nostre cos: l'alimentació, l'exercici, el descans i la higiene.
2. La prevenció d'accidents.

## ACTITUDS, VALORS I NORMES

1. Responsabilitat en l'ús d'instruments. Normes de seguretat.
2. Adopció d'hàbits de neteja, salut i prevenció de malalties.

## ACTITUDS D'AVALUACIÓ

1. Comprovar, a través de l'exposició de les pròpies experiències, si les alumnes i les alumnes



## INTERACCIÓ AMB EL PROGRAMA

1) Des de l'entorn WINDOWS cliqueu damunt de la icona del programa COS HUMÀ. Automàticament entrareu a l'entorn del programa CLIC es carregarà un paquet d'activitats ( coshuma1.pac ) que us mostrarà unes pantalles inicials informatives de:

- a) Nom del programa, etapa i cicle de l'ensenyament obligatori
- b) Noms dels autors
- c) I.C.E. i Universitat que ha subvencionat el projecte

2) Tot seguit un apareixerà una pantalla dividida en 8 caselles que porten escrites les possibilitats que teniu d'escollir per a iniciar el treball i que són:

- I El cos humà (aspectes globals)
- II El cap
- III Les extremitats
- IV Els ossos
- V Les articulacions
- VI Els sentits
- VII Higiene corporal
- VIII Els aliments

En clicar damunt d'una d'elles arrancarà un paquet d'activitats del tema escollit. A aquest menú hi tornareu de forma automàtica en acabar les activitats de l'opció que hagueu triat, i podreu triar un nou paquet d'activitats o acabar polsant el botó "porta"

Convé que l'usuari llegeixi els missatges que es mostren en una finestra a la part inferior de la pantalla i que orienten sobre el tipus d'actuació que s'espera dels usuaris.

A la part inferior esquerra hi trobareu:

I El botó de "disc" per si voleu canviar de paquet d'activitats

II El botó de "porta" amb el qual podeu acabar el treball amb el programa i amb l'entorn CLIC

III El botó per avançar cap a l'activitat següent ( fletxa cap a la dreta ), si no és l'última activitat

IV Botó per a recular cap a l'activitat anterior (fletxa cap a l'esquerra ), si es tracta de la primera activitat

Compte amb prémer incorrectament o més d'una vegada els botons d'avançar i recular perquè poden fer saltar cap a activitats no desitjades.

A la part inferior dreta de la pantalla hi ha 3 indicacions numèriques que fan referència al nombre d'encerts, al nombre d'intents i al temps que transcorre.

El botó de la "bandera" permet barrejar el contingut de les caselles i iniciar de nou l'activitat i el d' "ajuda", que apareixerà només en algunes activitats, permet, per exemple en un puzzle, veure el model tot fet.





## MÉS INFORMACIÓ PELS EDUCADORS

T = text

A = Associació

X = exploració

S = sopa de lletres

M = mots encreuats

D = dibuix

E = Assignació específica

R = Resposta escrita

P = trencaclosques

I = Identificació

### I) Grup d'activitats EL COS HUMÀ

N	NOM DE LA ACTIVITAT	TIPUS	ELE- MENTS A	ELE- MENTS B	OBSERVACIONS
1	Assenyalar parts del cos	E	T	D	tronc, cap, extremitats ,...
2	Assenyalar parts del cos	E	T	D	davant: ma braç, peu, pan- xa, pit,...
3	Assenyalar parts del cos	E	T	D	darrera: esquena, cul, ca- ma, ...
4	Situar les parts del cos al seu lloc.	E	T	T	orella, melic, galtes, nas, mà, ...
5	Sopa de lletres	S	T		3 parts del cos
6	Unir parts del cos i els seus noms	A	D	T	Peu, colze, genoll, ma
7	Unir parts del cos i els seus noms	A	T	D	Cul, mamella, orella, malic
8	Busca les parelles	P	D		Ma, colze, genoll, peu
9	Busca les parelles				Cul, mamella, orella, malic
10	Busca quatre parts del cos	S	T	D	Ma, peu, colze, genoll
11	Busca quatre parts del cos	S	T	D	Cul, mamella, orella, malic
12	Busca sis parts del cos	S	T	D	Boca, cella, nas, orella, ull, mamella

N	NOM DE LA ACTIVITAT	TIPUS	ELE- MENTS A	ELE- MENTS B	OBSERVACIONS
13	Busca el nom de sis parts del cos	S	T	D	Peu, ma, malic, genoll, cul, colze
14	Les parts del cos	X	D	T	Cap, tronc, extremitats
15	Relaciona les parts del cos	E	D	T	Cap, tronc, extremitats
16	Les parts del cos (M)	X	D	T	Cap, tronc, braç, cama
17	Trencaclosques	P	D		Nen
18	Les parts del cos (F)	X	D	T	Cap, tronc, braç, cama
19	Trencaclosques	P	D		Nena
20	Parts del cos ninot	A	D	T	Cap, colzes, cintura, genolls, turmells
21	Descobreix parts del cos del nen	X	D	T	Cara, orella, colze, penis, cama, peu...
22	Identifica parts del cos del nen	A	D	T	Esquena, peu, cara, cama, cul, genoll
23	Descobreix parts del cos de la nena	X	D	T	Mugrons, malic, ulls, coll, vulva
24	Nena-ninot	A	D	D	Identificar parts
25	Les parts del cos de la nena	A	T	D	Cabell, boca, colze...
26	Estudiar les parts del cos de la nena	X	D	T	Cabell, boca, colze...
27	Estudiar les parts del cos de la nena	A	D	T	Cabell, boca, colze...
28	Escriu les parts del cos de la nena	R	D	T	Cabell, boca, colze...
29	Uns mots encreuats	M	T	T	Parts del cos
30	Recomposa la figura del ninot	P	D	D	Parts del cos
31	Reconstrueix el cos de la nena	P	D	D	Parts del cos
32	Nena que fa bombolles	P	D		Parts del cos

## II) Grup d'activitats EL CAP

N	NOM DE LA ACTIVITAT	TIPUS	ELE-MENTS A	ELE-MENTS B	OBSERVACIONS
33	Ossos del nostre cos	A	D	D	cares amb ulls, celles, boca, nas,...
34	Localitza en el dibuix	E	D	T	orella, coll, galtes barbata, nas,...
35	Fes un clic als dos ulls	I	T	D	Sobre el dibuix d'un cap de nen
36	Fes un clic al nas	I	T	D	Sobre el dibuix d'un cap de nen
37	Fes un clic a la boca	I	T	D	Sobre el dibuix d'un cap de nen...
38	Fes un clic en una orella	I	T	D	Sobre el dibuix d'un cap de nen...
39	Fes un clic al coll	I	T	D	Sobre el dibuix d'un cap de nen
40	Fes un clic a les dues galtes	I	T	D	Sobre el dibuix d'un cap de nen...
41	Fes un clic a la barbata	I	T	D	Sobre el dibuix d'un cap de nen...
42	Relaciona noms i parts de la cara	A	T	D	Parts de la cara: llavis, ulls, barbata, nas,...
43	Resol aquest trenca-closques	P	D		Trencaclosques d'intercanvi d'una cara
44	Resol aquest trenca-closques	P	D	D	Trencaclosques doble d'una cara
45	Aprenem les parts de l'ull	X	D	T	Exploració sobre un dibuix de l'ull
46	El color dels ulls	E	D	D	Relacionar colors amb els colors dels ulls d'unes cares
47	Parts de la boca	E	D	T	dents, llavis,...
48	Ordena les peces	P	D		Trencaclosques de dibuix amb màscares

N	NOM DE LA ACTIVITAT	TIPUS	ELE-MENTS A	ELE-MENTS B	OBSERVACIONS
49	Saps trobar 6 parts del cap?	S	T		Sopa de lletres amb 6 noms de parts del cap
50	Uneix parts del cos amb el seu nom	A	D	T	Cella, llavis, ulls, nas
51	Busca les parelles	P	D		Boca, nas, ull, cella
52	Busca quatre parts del cos	S	T	D	Cella, llavis, ulls, nas

### III) Grup d'activitats LES EXTREMITATS

N	NOM DE LA ACTIVITAT	TIPUS	ELE- MENTS A	ELE- MENTS B	OBSERVACIONS
53	Uneix parts del cos amb el seu nom	A	D	T	dits del peu, genoll, taló,...
54	Aprenem els noms dels dits de la mà	X	D	T	polze, índex, cor,...
55	Aprenem els noms dels dits de la mà	A	D	T	polze, índex, cor,...
56	Assenyala parts del cos	E	T	D	turmell, genoll, colze, canell...
57	Explora text dels noms de parts del cos	E	T	D	cama, cuixa, genoll,...
58	Que fas servir?	E	T	T	braços, dits, peus, mans
59	Fes el trencaclosques	P	D		cos humà
60	Has de tenir memòria	P	D		cos humà
61	Identifica l'extremitat en el cos	E	D	D	
62	Cap a on miren les caputxetes?	E	D	D	dreta i esquerra
63	Completa els rodolins	R	T	T	diversos rodolins: mà, genoll, ...
64	A veure si fas el trencaclosques	P	D	D	trencaclosques d'intercanvi
65	Col.loca les peces al trencaclosques	P	D	D	trencaclosques doble
66	Resol el trencaclosques	P	D		jugador de futbol
67	Resol el trencaclosques 2	P	D		jugador de futbol
68	Busca 12 noms de les extremitats	S	T		Sopa de lletres amb 12 parts de les d'extremitats
69	Situació de les mans	A	D	T	Situació espacial -1
70	Situació de les mans	A	D	T	Situació espacial -2
71	Situació de les mans	A	D	T	Situació espacial -3

N	NOM DE LA ACTIVITAT	TIPUS	ELE- MENTS A	ELE- MENTS B	OBSERVACIONS
72	Situació de les mans	A	D	T	Situació espacial -4

#### IV) Grup d'activitats **ELS OSSOS**

N	NOM DE LA ACTIVITAT	TIPUS	ELE- MENTS A	ELE- MENTS B	OBSERVACION S
73	Ossos del nostre cos	A	D	T	costelles, crani...
74	L'esquelet humà	P	D		L'esquelet humà
75	Explora l'esquelet	X	D		L'esquelet humà
76	5 ossos del cos	S	T		costelles, crani...

## V) Grup d'activitats LES ARTICULACIONS

N	NOM DE LA ACTIVITAT	TIPUS	ELE- MENTS A	ELE- MENTS B	OBSERVACI ONS
77	Funcionalitat de les articulacions	A	T	T	coll, colze, genoll
78	Funcionalitat de les articulacions	A	T	T	meluc, canell, turmell
79	Uneix el nom amb les articulacions	A	T	D	coll, colze, meluc...
80	Quin fart de pedalar	P	D		jocs d'infants
81	Ui, com pesa la capsa	P	D		jocs d'infants



## VI) Grup d'activitats ELS SENTITS

N	NOM DE LA ACTIVITAT	TIPUS	ELE- MENTS A	ELE- MENT S B	OBSERVACIONS
82	Relaciona aquests sentits	E	D	T	nas, ull, orella, boca
83	Cada objecte amb el sentit corresponent	E	D	T	semàfor, telèfon, papallona, ...
84	Cada objecte amb el sentit corresponent	E	T	D	flor, bocata, patates,...
85	Quin color porta cada caputxeta?	A	D	D	Relaciona colors i caputxetes
86	Saps els noms dels colors?	A	T	D	Relaciona noms dels colors amb caputxetes
87	Tornem-hi amb els colors	I	T	D	Relaciona noms de colors amb coses: cotxe, gat, bossa,...
88	Fa o no fa olor	E	T	T	colònia, cadira, pedra, aigua,...
89	Relaciona amb els sentits corporals	E	T	T	salat, llis, fragància, dolç, rugós,...
90	Classifica aquests sons	E	T	T	Sons forts i fluixos: petard, pluja,...
91	Cada objecte amb el seu sentit	E	D	T	gust i oïda: casset, llimona, globus,...
92	Relaciona amb els sentits	E	T	T	calent, pudor, sorollós,...
93	Relaciona activitats amb els sentits	E	T	T	verbs: tocar, mirar, tastar, palpar,...
94	Cerca els noms de 5 sentits	S	T		Sopa amb els noms dels 5 sentits
95	Mots encreuats		T	T	Mots encreuats sobre els 5 sentits

## VII) Grup d'activitats HIGIENE CORPORAL

N	NOM DE LA ACTIVITAT	TIPUS	ELE- MENTS A	ELE- MENTS B	OBSERVACIONS
96	Buscar noms d'objectes de neteja	A	D	T	Raspall, sabó, pinta...
97	Ho has de fer- no ho has de fer (I)	E	T	T	Diverses accions
98	Ho has de fer- no ho has de fer (II)	E	T	T	Diverses accions
99	Ho has de fer- no ho has de fer (III)	E	T	T	Diverses accions
100	Que en sortirà?	P	D	D	Nena a la dutxa
101	Coses que pots fer i que no pots fer	E	D	T	Diverses accions
102	Els àpats que fem	A	T	T	Els àpats diaris
103	Que necessites per a la teva higiene (I)	A	D	D	Raspall, sabó, pinta...
104	Que necessites per a la teva higiene (II)	A	D	T	Raspall, sabó, pinta...
105	Sis paraules de la higiene	S	T		Aigua, xampú, esponja...
106	Normes d'higiene	A	T	T	Mans, mocador, dents...
107	Set paraules de la higiene	S	T		Pinta, colònia, dentífric...
108	Mira com fa exercici	P	D		Córrer
109	Juguem a ser metges	P	D		Joc
110	Pujem les muntanyes	P	D		Escalada
111	Ajuda el nen	P	D		
112	Ajuda la nena	P	D		
113	Coses que passen	P	D		
114	Vuit parts del cos	S	T	D	

### VIII) Grup d'activitats **ELS ALIMENTS**

N	NOM DE LA ACTIVITAT	TIPUS	ELE- MENTS A	ELE- MENTS B	OBSERVACI ONS
115	Relaciona aliments amb el seu nom	A	D	T	Pernil, aigua, llet...
116	Relaciona aliments amb el seu origen	E	D	T	Pernil, aigua, llet...
117	Relaciona aliments amb el seu nom	A	D	T	Ou, peix, peres, pa...
118	Relaciona aliments amb el seu origen	E	D	T	Ou, peix, peres, pa...
119	La procedència dels aliments	E	T	D	Flams, sardines, patates...
120	Els animals i l'aliment que obtenim	E	D	D	Botifarra, llet i ous
121	Què es pot menjar i què no	E	D	T	Pebrot, llàpis, bombeta...
122	Què mengem i què no	E	D	T	Sal, llet, aigua...
123	Aliments naturals i elaborats	E	D	T	Pà, poma, formatge...
124	Els estris de menjar	A	D	T	Cullera, forquilla, got...
125	Ordena alfabèticament	P	D	D	Carn, sal, ous...